

WSOY

ULLA APPELSIN & MARIA WAHLROOS

NÄIN TEHDÄÄN
IHME

MITÄ JOKAISEN TULISI
OPPIA CHEERLEADINGIN
MAAILMANMESTARILTA

Ulla Appelsin &
Maria Wahlroos

NÄIN TEHDÄÄN IHME

MITÄ JOKAISEN
TULISI OPIA CHEERLEADINGIN
MAAILMANMESTARILTA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Esilehtien kuvat vuoden 2018 MM-kisoista.
Etulehdellä tuplakierrevolttiheitot kisaohjelmasta,
takana Maria joukkueineen palkintojenjaon jälkeen.

Kuvat: Pekka Pohjakallio.

© Ulla Appelsin, Maria Wahlroos ja WSOY 2021

ISBN 978-951-0-45679-8

Werner Söderström Osakeyhtiö

Painettu EU:ssa

Sisällys

Aluksi 9

Sokki 2017: »Toivottavasti tämä on unta ja tätä ei ikinä tapahtunut.» 14

Maria Wahlroosin 8 periaatetta 27

1. Määrittele itse, mitä olet. 29

Miesten laji, jonka naiset valtasivat 33

Suomessa aloitettiin vappuhuiskuilla 36

Kannustamisesta kilpailuun 42

Taistelu vähättelyä vastaan 45

Laji, joka pakottaa läheisyyteen 49

2. Lahjakkuutta ei ole.

Missä itse haluat olla hyvä? 55

Erilaiset roolit erilaisille ihmisille 58

Ulkonäköstereotyyppiat painolastina 63

Syömisestä on tärkeä puhua, painosta ei 70

Lokeroinnin vaarat 72

Esimerkin voima 76

**3. Onni on sen puolella,
joka valmistautuu hyvin. 85**

Tulos tehdään arjessa 90

Mitä maailman paras valmentaja tekisi? 92

Jokaisella pitää olla hyvä olla 99

Tavoitteen pitää innostaa 102

4. Vain luottamuksen avulla voi menestyä. 113

Vaativan lajin vaarat 117

Luottamus ja kipeät päätökset 123

10 keinoa rakentaa luottamuksen ilmapiiriä 135

5. Pettyä saa. Sitten eteenpäin. 153

Treenaamista koronan aikaan 159

Jos tavoite ei toteudukaan, entä sitten? 167

Uskalla olla rehellisen tietämätön 169

Valmentaja, joka inhoaa kisaamista 172

6. Optimoi arki, älä maksimoi.

Tee pieniä muutoksia. 177

Yksi huono päivä välissä ei haittaa 182

Nukkumaanmeno on päätös 184

Uuden oppiminen ei onnistu väsyneenä 187

Kriisissä tiimi kantaa vastuun, ei yksilö 190

Tunteita ei tarvitse pelätä 194

7. Löydä vahvuutesi ja keskity niihin. 201

Kisaohjelman arvostelu 203

Tunne kilpailijasi 207

Voiton asept: positiivisuus ja yhteisöllisyys 211

8. Inspiroidu muutoksesta.

Vain mielikuvitus on rajana. 219

Kun muutos on pakollinen 221

Kun muutos on vapaaehtoinen valinta 226

Jos haluaa parantaa tulosta, jotain on tehtävä toisin 227

Ideoita kaikilta, vastuuta kaikille 232

Voitto 2018: »Muistakaa tämä tunne.

Sitä ei koskaan kukaan saa teiltä pois.» 237

Kiitokset 252

Marian kiitokset 252

Ullan kiitokset 254

Maajoukkueiden kokoonpanot 256

Aluksi

Sen ei pitänyt olla mahdollista. Ei millään mittarilla. USA:ssa cheerleadingin harrastajia on miljoonia – Suomessa noin 15 000. Kyseessä on amerikkalaisille ikoninen urheilulaji, osa sitä mitä USA on, osa maan sielunmaisemaa. Sen jälkeen kun cheerleadingissä alettiin kilpailla maailmanmestaruustasolla, Yhdysvalloissa on pidetty itseltään selvänä, että maa on tässä lajissa ikuisesti voittamaton.

Cheerleadingin MM-kisoissa on kaksi kuningassarjaa: aikuisten sekajoukkueiden sarja ja aikuisten naisten sarja. USA dominoi molemmissa, mutta naisten sarjassa se on ollut ensimmäisistä MM-kisoista alkaen täysin ylivoimainen. Joka ainut vuosi kultaa. Se oli kuin luonnonlaki. Muista sijoista saivat taistella muut. Koskaan mikään maa ei ollut kyennyt haastamaan lajin mahtivaltion suvereenia ykköstilaa, juuri kukaan ei siihen edes uskonut – ei ennen kuin tuli piskuinen Suomi ja päävalmentaja Maria Wahlroosin (s. 1987) johtama maajoukkue.

Vuonna 2018 Suomi teki mahdottomasta mahdollista: päihitti jättiläisen ja voitti maailmanmestaruuden arvostetussa naisten sarjassa. Yhdysvallat jäi ensi kertaa historiassa hopealle. Ja ikään kuin se ei olisi ollut jo riittävä sensaatio, seuraavana vuonna Suomen naiset toistivat saman käsittämättömän ihmeen.

Miten tämä onnistui? Koko joukkueen kovalla työllä ja Maria Wahlroosin kirkkaalla kilpailustrategialla ja näkemyksillä ihmisen kyvystä kehittyä.

Tämä teos on tarina pienen Suomen uskomattomasta matkasta mestaruuteen, mutta tämä on myös johtajuus- ja elämäntaito-opas, joka paljastaa Maria Wahlroosin kahdeksan periaatetta. Niistä jokainen meistä voi ammentaa ajatuksia niin tavoitteiden saavuttamiseen kuin jokapäiväiseen arkeenkin. Tämä kirja kertoo ainutlaatuisesta intohimosta, mutta myös inhimillisestä rohkeudesta: sekä rohkeudesta taistella että rohkeudesta uupua – ja jatkaa sitten eteenpäin.

Jokainen meistä voi oppia jotain tärkeää cheerleadingin maailmanmestarilta. Mitä se tarkoittaa sinun tapauksessasi?

Ulla Appelsin

PS. Ai miksi juuri kahdeksan periaatetta? Koska kahdeksan on cheerleadingin tärkein numero. Jokainen cheerleadingsitys perustuu rytmiiin, jossa lasketaan kahdeksaan.

Sokki 2017:

»Toivottavasti tämä on unta ja tätä ei ikinä tapahtunut.»

Sinivalkoisiin asuihin pukeutuneet urheilijat hyppi-vät toistensa kaulaan. Ilon kyynelleet ovat tahrineet monen meikkiä. On 27. huhtikuuta 2017 ja Suomen naisten maajoukkue on juuri tehnyt täydellisen suorituksen MM-kisojen semifinaalissa Orlandossa, Floridassa, jossa cheerleadingin maailmanmestaruuskilpailut joka vuosi pidetään. Hikiset ja hengästyneet urheilijat katsovat äskeistä suoritustaan videolta kisa-areenan takana HP Field House -rakennuksessa ESPN Wide World of Sports -urheilukompleksissa, joka sijaitsee Disney Worldin alueella.

Riimu suorastaan väreilee ilmassa. Nyt se on tehty! Suomen joukkue oli etukäteen avoimesti julistanut lähtevänsä hakemaan Floridasta kultaa ja näyttää siltä, että tuo uskomaton, sensaatiomainen, käsittämätön tavoite on jo melkein hypypysissä.

Koko 2,5 minuutin vaikea ja fyysisesti erittäin rankka kisa-ohjelma ja sitä edeltänyt huuto on vedetty virheettä läpi arvostetussa naisten kategoriassa eli All Girl Premier -sarjassa. Ohjelmaan on kuulunut muun muassa ilma-akrobatiaa

eli pyramideja, nostoja, korkeita heittoja, permantoakrobatiaa sekä ohjelman alussa omalle urheilujoukkueelle suunnatut kannustushuudot – vaikka todellisuudessa MM-kisoissa ei ole paikalla kannustettavia muiden lajien joukkueita. Huuto-osuus periytyy cheerleadingin historiasta.

Kilpailusäännöissä on määritelty jokaisen ikä- ja taitotason kilpailuohjelman elementit. Arvosteluperusteina ovat muun muassa tekninen vaikeus, koreografian monipuolisuus, suorituspuhtaus – että esimerkiksi liikkeiden ajoitus on kaikilla sama ja linjat ovat oikein – ja esittäminen. Kaikki tämä on nyt mennyt nappiin esiintymisareenalla tarkkaan määrittelyllä eli 42 × 54 jalkaa -kokoisella turvamatolla.

Suomen joukkueelle ei ole sattunut yhtään pudotusta hankalissakaan stunteissa eli neljän hengen ryhmätaidoissa, joissa kunkin ryhmän muut urheilijat nostavat, heittävät ja pyörittävät yhtä nousijaa eri asentoihin korkealla päidensä yläpuolella. Kaikki kolmikerroksiset pyramidit ovat pysyneet hienosti kasassa, permantoakrobatiaa kukaan ei ole vottia tehdessään ottanut käsillä vastaan, heitot ovat olleet korkeita.

Varma, hieno, täysin nappiin mennyt suoritus. Ja säteilevää, itsevarmaa esittämistä. Juuri täällä piti onnistua täydellisesti – ja juuri niin kävi. Kaikki lavalla olleet 24 naista ovat täyttäneet heille asetetut odotukset upeasti. Suomen maajoukkueen päävalmentaja Maria Wahlroos on valmennettavistaan äärimmäisen ylpeä.

Esityksen jälkeen maajoukkueen valmentajatiimi, Maria muiden mukana, lähettää urheilijat ensin syömään ja sen jälkeen nämä menevät jäähdyttelemään tilaan, jossa joukkue on aiemmin lämmitelty. Valmentajat rientävät odottamaan tuloksia. Pienen tauon jälkeen kuulutetaan, mitkä maat pääsevät finaaliin. Se ei Mariaa jännitä.

Ei ole mikään yllätys, että Suomi on finalistien joukossa. Suomi on jo vuosia kuulunut cheerleadingin huippumaihin ja pääsy finaaliin on ollut itsestään selvää. Suomen lisäksi finaaliin menee kuusi muuta maata: USA, Ruotsi, Tanska, Kanada, Norja ja Meksiko. Mutta Maria odottaa pisteitä. Miten tuomarit tänä vuonna arvottavat Suomen esityksen? Mikä on Suomen ja Yhdysvaltain keskinäinen järjestys: tuleeko se sieltä, semifinaalin ykköspaikka? Muilla mailla ei kultamitalitaistoon ole mitään asiaa, mutta ensi kertaa historiassa USA:lla on oikea haastaja ja se tulee kaukaa valtameren takaa, pienestä pohjoisesta maasta.

Moni on pitänyt tavoitetta täysin mahdottomana, mutta ei Maria. Näin siitä huolimatta, että kultamitalihaaveille on joissain piireissä hymähdely, naurettu ja vielä edellisenä vuonna kultaan eivät ole kyenneet luottamaan edes kaikki urheilijat itse. Mutta Marian usko on vahva ja sen saman uskon hän on siirtänyt myös joukkueeseen. Mahdoton voi olla mahdollista. Sitä pitää vain uskaltaa tavoitella.

Finalistimaiden valmentajat kutsutaan arvosteluhuoneeseen. Siellä heille jaetaan kirjekuoressa arvostelulomakkeet, joista selviävät myös kokonaispisteet ja se sija, miltä joukkue lähtee finaaliin. Semifinaalin pisteet eivät siirry finaaliin, mutta semifinaalin voittamisesta on tietenkin psykologista etua. Valmentajat avaavat kirjekuoren – ja voiko tämä olla totta? Sensaatio!

Suomi on ensimmäisenä kisapäivänä rankattu ykköseksi! Suomen pistemäärä on 698,50 ja Yhdysvaltojen 693,00.

Valmentajatiimi riemuitsee, mutta vain sisäisesti. Suomalaisvalmentajat luovat toisiinsa salamyhkäisiä katseita alta kulmain. Ympäriällä on muiden maiden valmentajia ja järjestäjiä ja heille ei vielä strategisista syistä haluta näyttää liian vahvoja reaktioita.

Mutta valmentajien ei ole helppo pitää iloa sisällään. Koskaan ennen ei cheerleadingin MM-kilpailuissa mikään maa ole ohittanut Yhdysvaltoja arvostetussa naisten sarjassa. Ensimmäistä kertaa tulee konkreettinen vahvistus. Se on sittenkin mahdollista! Pisteet todistavat, että Yhdysvaltain joukkue on aidosti kuolevaisten joukossa. Mahtimaa on lyötävissä.

Noin vartin valmentajat joutuvat vielä odottamaan sitä, että seuraavan päivän eli finaalin esiintymisjärjestys arvotaan. Sen jälkeen he ajavat hotellille: urheilijat on pyydetty ala-aulaan. Etukäteen on sovittu, että kukaan joukkueesta ei yritä mitään muuta kautta selvittää semifinaalin sijoitusta, jotta kaikki kuulevat tulokset yhtä aikaa.

Ja sitten seuraa uutispommin kertominen urheilijoille: Suomi on semifinaalin ykkönen! Riemu repeää – mutta tois-taiseksi vielä hillitty riemu. Kaikki tietävät, että kyse on vasta ensimmäisestä erästä. Huominen ratkaisee kaiken. Itseluottamus nousee silti kohisten. Kultamitali alkaa väikkyä jo monen mielessä.

Iloisesti puliseva joukkue suuntaa yhdessä syömään hampurilaisravintolaan. Valmentajat istuvat omaan loosiinsa. Maria selaa purilaisten äärellä tuloksia tarkemmin – ja sitten hän kalpenee. Hän ymmärtää, että voitto onkin kaikkea muuta kuin varma. Tuloksista selviää, että toisin kuin Suomi, ylivoimainen ennakkosuosikki Yhdysvallat on semifinaalissa tehnyt merkittäviä virheitä. USA:n stunteissa on kaksi pudotusta, ja se on tällä tasolla erittäin paha epäonnistuminen.

Cheerleading on arvostelulaji, jossa tähdätään koko joukkueen virheettömään suoritukseen. Yksikin pudotus stunteissa merkitsee pistevähennyksiä joukkueelle, yleensä pisteen per tuomari. Yhdysvaltain joukkueelle tuli semifinaalissa peräti kaksi stunttipudotusta. Kun kahdeksan tuomarin pis-

teet lasketaan, on mahdollista, että pelkästään pudotukset vähensivät USA:lta noin 16 pistettä. Piste-ero Suomen hyväksi on semifinaalissa kuitenkin vain 5,5 pistettä (pistelasku on sittemmin muuttunut). Maria tajuaa, että jos USA ylittää finaalissa täydelliseen suoritukseen, maa menee Suomen ohi. Menee ihan varmasti – teki Suomi ihan mitä tahansa. Maria hörppää vesilasistaan. Vesi alkaa maistua karvaalta.

Urheilijoille tilannetta ei voi sanoa ääneen. Ei nyt, kun huomenna on kaikkein tärkein hetki. Finaali. Jossa jokaisen urheilijan on annettava kaikkensa. Ääneen Maria alkaa hehkuttaa: »Tästä nähdään, että voitto on mahdollista! Meidän täytyy vain tehdä sama uudelleen!» Hänen on nyt pakko luoda itsevarmuutta. Kaikki mahdollinen tulee kääntää joukkueen eduksi.

Urheilijoiden tsemppaamisen jälkeen Maria kääntyy muiden valmentajien puoleen. Jotta urheilijat eivät kuule, hän kertoo vaimealla äänellä huolensa kollegoilleen. Viiden ja puolen pisteen ero ei vain riitä. »Ei ole sellaista mahdollisuutta, että jenkit mokaisivat finaalin», Maria toteaa kylmän rauhallisesti.

Yksi muista valmentajista melkein suuttuu: »Älä ole noin negatiivinen! On todella hienoa, että ensimmäistä kertaa joku voittaa USA:n.»

Maria hermostuu: »Tämä on semifinaalipäivä, tämä ei ole vielä mikään voitto. Kukaan ei tule muistamaan sitä, että me olimme semifinaalissa ykkösiä, jos olemme finaalissa kakkosia. Kaikki muistavat sen, että USA voitti, jos me huomenna häviämme.»

Voitettavina eivät ole vain muut kilpailijat vaan myös tuomarijoukon ennakkoluulot. Koska mikään muu maa ei koskaan ole päihittänyt Yhdysvaltoja, monella yksittäisellä tuomarilla täytyy olla rohkeutta ja kovat perusteet asettaa joku toinen maa lajin kuningasvaltion edelle.

»Jos olet tuomari ja sinulla on epävarma olo siitä, kumman pitäisi voittaa, on helppoa antaa paremmat pisteet ikaikaiselle mestarille. Sille, joka on voittanut aina», Maria selittää. »Kun USA:n asettaa ykköseksi, harva sitä lähtee kyseenalaistamaan, jos ero toiseen joukkueeseen on pieni. Miksi nostaa ykköseksi joku tuntematon joukkue, joka ei ole ikinä voittanut MM-kultaa, joka on jostain miniatyyrimaasta? Kukaan toinen amerikkalainen tuomari ei ajattele kollegastaan, että tämä tekisi väärin, jos tuomari laittaa USA:n vanhasta tottumuksesta ykköseksi, mutta jos ykköseksi nostettaisiin joku ihmeen Suomi, se voidaan helposti kyseenalaistaa, jos ero ei ole selvä.»

Vielä 2017 Suomi ei ole sensaatio. Suomi on herättänyt huomiota, mutta ei vielä laajasti amerikkalaisten parissa. Vuonna 2017 Suomi on monelle cheerleadingin intohimoiselle amerikkalaiselle harrastajallekin sangen tuntematon, vaikka Suomi on ollut pitkään lajin kärkimaita. Mutta Yhdysvalloissa vain voittajalla on väliä.

Maria on kohdannut kisapaikalla ihmisiä, jotka kohteliaasti kyselevät, mistä te olette, vaikka urheilijoiden puvuissa lukee suurin kirjaimin »Finland». Kun Maria vastaa, kysyjän katseesta näkee, ettei kysyjällä ole hajuakaan, mikä tuo Finland on. Monet saattavat olla kuulleet Ruotsista – mutta Suomi? Mikä se on? Onko se joku oma maa vai osa Venäjää? Missä te oikein treenaatte? Kuinka kylmä teillä on? Onko siellä jääkarhuja?

Semifinaalivoitto alkaa tuoda kuitenkin jo paljon uteliaita, uusia ystäviä. Finaalipäivänä, 28. huhtikuuta 2017, Suomen joukkuetta seurataan jo selvästi enemmän ja joukkueelle huu-dellaan kannustuksia käytävillä.

Maria on kuitenkin huolestunut. Piste-ero on niin kovin pieni. Miten tässä käy? Urheilijat eivät tiedä Marian epäilyk-

sistä, vaan joukkue on täynnä itseluottamusta. Tänään Suomi näyttää kaikille!

Ja niin näyttääkin. Kello 18 on Suomen esityksen vuoro. Esittämisen riemu säteilee urheilijoista. Kaikki sujuu. Stuntit, pyramidit, voltit. Hyyt ovat kauniita ja yhdenaikaisia. Ohjelman fyysinen rankkuus ei näy mitenkään kasvoilta, joilla pysyy hymy koko 2,5 minuutin ajan. Huikea, virheetön suoritus! Tähän tähdättiin – tämä onnistui.

Urheilijat repeävät riemuun jo lavalla ja moni itkee onnesta takahuoneessa. Eilinen ykkössija ja nyt tämä: unelma on toteutumassa.

Seuraavaksi lavalle nousee USA. Suomen joukkue katsoo Yhdysvaltain suoritusta takahuoneessa tv-ruudulta. Maria huomaa, että USA on tehnyt vähäisiä muutoksia ohjelmaansa, ei mitään merkittävää – eikä sellaisia muutoksia voisi vuorokaudessa tehdä – mutta helpottanut paria hyvin vaikeaa kohtaa. Ohjelma ei ole erityisen upea, mutta eiliset, dramaattiset virheet loistavat poissaolollaan. Finaalissa, jossa on pakko onnistua, Yhdysvallat tekee tismalleen sen, mitä maalta odotetaan. Elegantin, itsevarman – ja Suomen näkökulmasta valitettavasti virheettömän suorituksen.

Suomen joukkue seuraa esitystä hiirenhiljaa. Jokainen tietää, että Yhdysvaltojen suoritus on hyvä. Ei ehkä mykistävän häikäisevä, mutta riittävän hyvä. Kun USA:n vuoro on ohi, yksi urheilijoista avaa suunsa: »Voitetaanko me, Maria?»

Kaikkien katseet kääntyvät valmentajaan. Maria sanoo mielipiteensä rehellisesti. Enää ei tarvitse peitellä ajatuksiaan: »Ei, todennäköisesti me emme nyt voita. Piste-ero oli eilen liian pieni ja nyt USA:lle ei tullut pudotuksia. Meidän tilaisuutemme meni tässä.»

Urheilijat kuulevat. Uskovatkin – mutta silti pieni toivo jää elämään. Jospa sittenkin. Tehtiin se ihme eilenkin. Jospa sittenkin tuomarit nostaisivat pienen Suomen lajin ykköseksi. Jospa sittenkin sinivalkoinen lippu nousisi ylös ja saisi pujottaa kultamitalit kaulaan. Se on mahdollista! Onhan?

Tulokset tulevat. Kolme parasta maata kutsutaan lavalle. Maria on teroittanut joukkueelle, että on sija mikä hyvänsä, palkinto mennään ottamaan ylpeästi vastaan, käyttäydytään hyvin, onnitellaan voittajia – ja sitten puretaan mahdollinen pettymys Suomen joukkueen kesken.

Viimeiset minuutit vielä. Marian kämmenet hikoavat. Pronssi julistetaan ja sitten, sieltä se tulee: hopeaa – FINLAND!

Ensin on aivan hiljaista, kuin koko halli olisi ymmällään. Vähitellen yksittäisiä taputuksia alkaa kuulua, kunnes normaalit aplodit täyttävät hallin. Mutta suomalaisille tilanne on selvä: häviö. Yhdysvallat saa jälleen kerran kultaa. Vaikka Maria sisimmässään tiesi, miten kävisi, tulos jysähtää silti sydäneläen ja karvas pala nousee kurkkuun. Eikö tämä asetelma koskaan muutu? Sekunnissa Suomen yltiöpäinen, monen sydämessään hellimä iso unelma on tuhoutunut. Se murskautuu palasiksi samalla, kun amerikkalaiset urheilijat riemuitsevat esiintymislavalla taas kerran yhtä mestaruutta.

Pettymys on karmea. Mutta sitä ei näytetä yleisölle. Hopeamitalit otetaan hymyillen vastaan ja edustetaan Suomea kunnialla. Matkalla urheilijoidensa luo Maria onnittelee Yhdysvaltain valmentajaa.

Kun palkitseminen on ohi, joukkueet saavat tietää pisteensä. Ne ovat Marialle sokki. Suomen pistemäärä on 716 pistettä, Yhdysvaltain 738 pistettä. Vielä eilen Suomi johti viidellä ja puolella pisteellä. Maria tiesi, että jos USA onnistuu suorituksessaan eikä tee virheitä, maa menee Suomesta

ohi. Mutta että tällaisella erolla! Yhdysvallat voittaa Suomen lopulta 22 pisteellä eli maa on kirinyt 45 pistettä yhden päivän sisällä. Sitä on vaikea ymmärtää.

Valmentajat ilmoittavat urheilijoille, että näiden tulisi lähteä edeltä hotellille. Joukkue on tullut omilla vuokra-autoiltaan kisapaikalle, ja urheilijoiden pitäisi nyt lähteä ajamaan takaisin hotellille vaihtamaan vaatteet ja rauhoittumaan sillä aikaa, kun valmentajat menevät puhumaan tuomareille.

Maria haluaa nimittäin ehdottomasti tavata tuomarit. Hän ei protestoi voittoa: peli on selvä. USA voitti, se on tuomareiden päätös ja pulinat pois – mutta siihen tarvitaan selitys, miksi piste-ero on niin valtava. Miten hän voisi parantaa valmennusta, jos tuomareiden pisteytyksen syyt ovat hämärän peitossa?

Valmentajatiimi keskustelelee tuomareiden kanssa lähes tunnin, mutta silti Maria ei mielestään saa riittävän selkeää vastausta. Tämän kysymyksen hän vielä ratkaisee. Mitä Suomelta vielä jäi puuttumaan? Mitä Suomi voisi tulevaisuudessa tehdä, jotta voitto tulisi kotiin?

Keskustelun jälkeen valmentajat lähtevät ulos. Kisapaikka on lähes tyhjentynyt ihmisistä. Poissa ovat katsojat, poissa ovat tuoreet maailmanmestarit, poissa ovat melkein kaikki muiden maiden joukkueet. Tuolit ammottavat tyhjinä. Maria olettaa omien urheilijoidensa lähteneen sovitusti hotelliin – mutta kun hän astuu ulos ja Floridan kostea ilma lyö lämpimänä vasten kasvoja, näky on järkyttävä.

Maassa näkyy pieniä sinivalkoisia myttyjä. Kaikkialla pieniä sinivalkoisia myttyjä, jotka juuri ja juuri erottuvat kelmeiden katulamppujen loisteessa. Yksi lyyhistyneenä tuolla, toinen täällä. Siihen he ovat romahtaneet – vielä eilen niin voitokkaat Suomen joukkueen urheilijat.

Osa on heittänyt mitalin maahan ja suurin osa vain itkee holtitonta, lohdutonta itkua. Kukin yksinään, Orlandon pimenevässä illassa. Pettymys ja jättiläismäisen haaveen murskaantumisen ovat purkautuneet valtavana sokkina. Lavalla urheilijat jaksoivat vielä hymyillä, ulkona järkytys iski niin voimakkaana, että kukaan ei ole päässyt pihaa pidemmälle.

Maria on itsekin syvästi pettynyt, mutta sitä ei voi nyt näyttää. Omat tunteet jäävät taka-alalle, kun Maria vaihtaa toimintamoodiin. Hänen urheilijansa tuossa kunnossa – heidät on saatava ylös.

Maria ja muut valmentajat kulkevat urheilijan luota toiselle: »Nyt me lähemme syömään. Missä sinun autosi on? Kenen kyydissä olit? Ovatko kaikki tavarat mukana? Nyt mennään hotellille ja selvitetään tämä siellä. Pää pystyyn!»

Yksi urheilija on saanut mitalista päähänsä, kun toinen on viskannut hopeansa menemään, ja vamman saaneen kuntoa pitää selvittää. Onneksi ei ole käynyt pahemmin.

Itku jatkuu hotellilla. Pettymys on valtava. Historiallinen kulta tuntui olevan niin lähellä. Mutta Maria alkaa muiden valmentajien kanssa kääntää urheilijoiden ajattelumaailmaa: nyt pitää katsoa eteenpäin. Hän muistuttaa, miten moni katsoja ja kilpailijamaiden edustaja tuli jo nyt puhumaan, että Suomen olisi pitänyt voittaa.

Norjalaiset, ranskalaiset, kanadalaiset hehkuttavat, että Suomi oli fantastinen. Norjan joukkue tekee omalle Instagram-tililleen postauksen, jossa julistetaan Suomen joukkueen kuvalla, että tässä olivat kisojen suurimmat voittajat. Se lämmittää suomalaisten mieltä: Norja on kuitenkin Suomen kilpailija ja vahva cheerleadingmaa itsekin.

Yksikään amerikkalainen ei kuitenkaan ole vielä sanonut Marialle, että kulta olisi kuulunut Suomelle. Suomi on herättä-

nyt huomiota – mutta ei vielä riittävästi. Sekin aika tulee vielä, Maria toistaa yhä uudelleen.

Maria muistuttaa, että semifinaalissa jo nähtiin, että tuomarit oikeasti uskalsivat asettaa jonkun muun maan ykköseksi. Se on huikea hyppy eteenpäin. Merkittävä psykologinen kynnyks on ylitetty. »Vielä tänä vuonna se vaati sen, että Yhdysvallat teki virheitä, mutta ensi vuonna me teemme sen niin, että vaikka USA ei mokaisi, me olemme ykkösiä. Me teemme niin hyvän suorituksen, että olemme selkeästi parempia; ei niin, että toisen tarvitsee epäonnistua», Maria valaa uskoa joukkueeseen.

Vähitellen urheilijoiden synkät ajatukset alkavat kääntyä kohti taistelutahtoa. Semifinaali oli kova näyttö – ensi vuonna sama tehdään finaalissa! Nyt näkyy jo pieniä hymyjäkin kyyntelien kirjomilla poskillä.

Joukkueen jäsenet vetäytyvät hotellihuoneisiinsa. Ja silloin se iskee. Kun Maria pääsee omaan sänkyynsä, hän romahtaa. Urheilijoiden edessä on ollut pakko säilyttää toimintakyky, mutta nyt Maria ei enää jaksanut näytellä. Eikä halua. Hän sallii itsensä vajota itkuseksi lapseksi. Hän on niin pettynyt, niin surullinen, niin lohduton – mitä tahansa joku toinen sanookin, Mariaa vain ahdistaa.

»Tulee uusia kertoja», yrittää puhelimesta kannustaa Marian oma äiti, mutta sillä hetkellä se vain pahentaa tilannetta. Maria haluaisi huutaa ääneen, että he olivat niin hyviä tänä vuonna, miksei se muka riittänyt!

Tosiasiasa Marian omakin itseluottamus on aallonpohjassa. Päässä risteilee piinaavia kysymyksiä. Osaanko minä valmentaa oikein? Tuleeko tästä sittenkään yhtään mitään? Olenko ollut täysin väärässä koko ajan? Mikään ei tunnu oikealta ja järkevältä, kun toinen joukkue voittaa, vaikka se

toimii ja harjoittelee ihan eri tavalla, mihin hän itse uskoo. Maria vain makaa sängyssään ja on täysin lamaantunut. Kyyneleet polttavat silmissä. »Toivottavasti tämä on vain unta ja ja kohta herään ja tätä ei ikinä tapahtunutkaan», Maria hokee itselleen.

Hetkeksi hän tarttuu epätoivoiseen ajatukseen. Ehkä pistelaskussa onkin käynyt vain joku inhimillinen virhe? Huomenna se huomataan: tuomarit ovat laskeneet pisteet väärin ja virhe korjataan.

Maria sallii itselleen tämän toivonkipinän, vaikka tietää, ettei toivoa oikeasti ole: tietenkään pistelasku ei tule muuttamaan. Häviö mikä häviö. Säännöissäkään lukee, että *results are final*, tulokset ovat lopullisia, vaikka olisi tapahtunut mitä. Mutta eikö tästä silti voisi valittaa johonkin?

Siinä hetkessä tuntuu, että tänä vuonna häviäminen finaalissa on kauheinta, mitä ikinä voi kenellekään tapahtua. Tietysti loppujen lopuksi on kyse vain urheilusta. Että tietenkin paljon, paljon hirvittävämpiä asioita tapahtuu ihmisille. Mutta juuri nyt sattuu ja ahdistaa todella paljon. Maria on antanut lajille ja joukkueelle aivan kaikkensa, ja vastuun paino tuntuu tällä hetkellä kammottavan suurelta. Mariahan oli se, joka valoi uskoa kultaan. Hän oli se, joka vakuutti, että tietenkin me voimme voittaa. Entä jos emme voikaan? Ikinä? Johdanko ihmisiä harhaan?

Kymmenet nuoret naiset ovat eläneet taas koko vuoden täysillä joukkueelle, luopuneet monesta itselleen tärkeästä asiasta, antaneet cheerleadingille koko elämänsä, tehneet täydellisen hienon suorituksen – ja silti lopputuloksena on häviö USA:lle. Vaikka Maria on sanonut kaikille, että kulta on saavutettavissa oleva unelma.

Jos ei se olekaan? Koskaan?

Mariaa piinaa muistikuva sinivalkoisista, nyhkyttävistä mytyistä maassa. Hänestä tuntuu, että urheilijoiden tuska on hänen syytään: »Taas olen saanut heidät mukaan tähän ja taas tuotan heille pettymyksen.» Se on varma, että hän ei pysty enää koskaan katsomaan tämän vuoden kisavideoita ilman, että sama ahdistus palaa takaisin.

Yhtäkkiä, puristaessaan tällä hetkellä inhoamaansa hopeamitalia kädessään hotellihuoneen pimeydessä, Marian mieleen nousee yhden vuolaasti itkeneen urheilijan kysymys illalta: »Maria, voidaanko me ikinä voittaa?» Vastaus tuli Marialta sinä hetkenä spontaanin rehellisesti: »En tiedä. Minä en oikeasti tiedä, mutta meidän on pakko uskoa siihen.»

Ja niinhän se on. On pakko uskoa. Typerintä, mitä nyt voisi tehdä, olisi luovuttaa. Antaa voitto noin vain toiselle. Ettei ikinä pistäisi vastaan ja yrittäisi.

Maria asettaa hopeamitalin yöpöydälle. Pettymyksen kyyneleet saavat tänä yönä kastella tyynyn. Mutta huomenna! Huomenna alkaa työ.

Mestarivalmentajan opeilla jokaisen on mahdollista ylittää rajansa.

Kukaan ei uskonut, että Suomi voisi koskaan voittaa cheerleadingin maailmanmestaruutta. Vuosikaudet voittaja oli lajin ylivoimainen supermaa Yhdysvallat, mutta vuonna 2018 mahdoton muuttui todeksi: Suomi sai kultaa. Mitä Suomi teki oikein?

Voiton takana on valmentaja Maria Wahlroosin kannustava valmennusfilosofia, jonka periaatteita seuraamalla jokainen voi johtaa itsensä tai oman tiiminsä huipputuloksiin. Kirjasta selviää, miten luovutaan oman mielen esteistä ja asetetaan rohkeasti korkeat tavoitteet, miksi ryhmähengen kannattaa panostaa sekä myös se, miksi epäonnistumista on turha pelätä.

Kirjassa seurataan joukkueen matkaa maailmanmestaruutta edeltävästä hopeapettymyksestä seuraavan vuoden huimaan menestykseen. Odottamattomat käännteet, pettymyksen hetket ja rohkeat valinnat ovat olennainen osa tarinaa, jonka tärkeä sanoma on valmistautumisen ratkaiseva merkitys.

Maria Wahlroos on Suomen cheerleadingmaajoukkueen päävalmentaja ja anesthesiologiaan ja tehohoitoon erikoistuva lääkäri. **Ulla Appelsin** on Ilta-Sanomien päätoimittaja, tietokirjailija ja cheerleadingin harrastaja.

